

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки
Бібліотека

Творчі портрети українських композиторів
Вип. 15

Денис Володимирович Січинський
(1865–1909)

Персональна бібліографічна пам'ятка
до 150-річчя від дня народження

ЛУЦЬК – 2015

Є композитори, які випереджають століття, відкриваючи обрії майбутнього. Однак завжди були, є і будуть такі митці, які живуть у свій час, іноді складний та стурбований, працюючи чесно та виснажливо, віддаючи себе творчості до остатку. Саме таким був Денис Володимирович Січинський.

Народився Денис Січинський 2 жовтня 1865 р. в с. Ключинці Гусятинського повіту на Тернопільщині. В 1873–1875 рр. навчався в так званій нормальній школі в Станіславові, де перебував на утриманні бабусі. Початкову першу музичну освіту Д. Січинський здобув в Тернопільській гімназії. Тут він написав перші власні твори: кілька хорів, де переважали обробки народних пісень, фортепіанні мініатюри.

У 1888 р., зібравши невелику суму грошей, вступив на юридичний і теологічний факультет Львівського університету. Денис Січинський прагне стати композитором і переходить до Львівської консерваторії, яку закінчує у 1892 р. Водночас із навчанням у консерваторії бере приватні уроки в композитора К. Мікулі (учня Ф. Шопена). Закінчує консерваторію і стає на шлях музиканта-професіонала.

Нелегко склалася його життєва та творча доля. До художніх вершин Дениса Січинського вів довгий і складний шлях. Не маючи грошей, він був змушений заробляти на життя приватними лекціями, аранжуванням та переписуванням чужих творів, а інколи навіть працюючи службовцем на підприємствах.

Торувати психологічно й практично вибрану дорогу було нелегко, бо музика в той час не була в пошані. В Коломиї, куди згодом переїхав зі Львова, Д. Січинський в 1893 році організував товариство "Боян". Це дало перший поштовх розвитку професіонального музичного мистецтва на Прикарпатті.

Разом з передовими діячами української інтелігенції – І. Франком, М. Павликом, О. Нижанківським, Ф. Колессою, Й. Роздольським – увійшов до комітету по збиранню і публікації українських народних пісень. Неодноразово виступав у пресі як музичний критик, диригував хоровими колективами, займався педагогічною діяльністю.

Переїхавши до Перемишля, Д. Січинський був диригентом у місцевому товаристві «Боян», водночас сприяв організації селянських хорів, їх гастрольним «мандрівкам», що значно активізувало музично-громадське життя краю. 1896 року запрошений на посаду капельмейстера установи для сиріт, що була неподалік м. Стрия, де працював два роки.

З 1899 року Д. Січинський працює у м. Станіславі головним диригентом «Бояна» та учителем музики в Інституті для дівчат. Товариство стало одним із кращих у Галичині та відіграло важливу роль в активізації громадського й культурно-мистецького життя. З ініціативи Дениса Січинського 1902 року створено музичне видавництво, у якому побачили світ 22 випуски «Музичної бібліотеки». Тоді ж він заснував першу в краї українську музичну школу, яка згодом отримала статус філії Львівського музичного інституту ім. М. Лисенка (а в 1939 р. – музичного училища). Як і в м. Перемишлі, митець сприяв створенню хорових осередків у довколишніх селах, організовував щорічні концерти пам'яті Т. Шевченка та різноманітні святкові імпрези. Д. Січинський брав участь у з'їзді західноукраїнських композиторів у м. Перемишлі (1902),

був одним з ініціаторів та активних діячів руху за утворення Союзу співацьких і музичних товариств (1903).

Доля прославленого митця склалася трагічно: жахливі матеріальні умови, відсутність родинного затишку, часті переїзди у пошуках роботи підірвали його здоров'я. Останні роки життя Дениса Січинського пройшли у пекельній боротьбі зі страшною недугою. Але ні злидні, ні смертельна хвороба неспроможні були задушити в ньому гарячої любові до музики, потреби творити. Години творчості були для нього найбільшим щастям та єдиною втіхою. Денис Січинський залишився вірним своєму життєвому покликанню, а його творчість ввійшла до скарбниці національного музичного мистецтва.

У творчому доробку композитора центральне місце займають кантати «Дніпро реве», «Лічу в неволі», «Минули літа молодії», хорові композиції «Пісне моя», «Непереглядною юрбою», зразки духовної музики, зокрема прекрасна «Літургія». Справжніми перлинами української вокальної лірики стали солоспіви Д. Січинського «Як почуєш вночі», «Не співайте мені сеї пісні», «І золотої, й дорогої», «Бабине літо». У цих творах органічно переплелися народнопісенні інтонації та особливості староғалицької романсової лірики. Січинський є також автором опери «Роксолана», низки фортепіанних мініатюр і обробок народних пісень. Проте найповніше він розкрив свій ліричний талант саме у вокальному та хоровому жанрах.

Помер Денис Володимирович Січинський 26 травня 1909 року у Станіславі (нині Івано-Франківськ).

Денис Січинський – композитор-професіонал, який все своє життя присвятив служінню одному з найпрекрасніших мистецтв – музиці. Його життя і творчість – це лише подвижницька діяльність композитора, це подвиг людини, яка віддала себе повністю до останнього подиху – справі відродження й становлення національної культури Галичини.

Рекомендовані та використані джерела:

1. Горак Я. Р. Збірка рукописних документів: до історії композиторської спадщини Дениса Січинського [Електронний ресурс] / Я. Р. Горак // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. – Тернопіль, 2012. - № 3. - С. 56-62. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/NZTNPUm_2012_3_11.pdf. – 22.09.15. – Назва з екрану.
2. Горак Я. Листи Дениса Січинського до Ярослава Вінцковського / Я. Горак // Записки Наукового товариства ім. Т. Шевченка : [зб. наук. пр.] / Наук. т-во ім. Т. Шевченка у Львові ; [ред. т.: О. Купчинський, Ю. Ясиновський]. - Львів, 1993. – Т. 226 : Праці Музикознавчої комісії. – С. 281–303.

85.31(4УКР)

3-32

3. Гуральна С. С. Жанрово-стильові особливості "Служб божих" Д. Січинського та Я. Ярославенка [Електронний ресурс] / С. С. Гуральна // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. –

Тернопіль, 2012. - № 3. - С. 179-186. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/NZTNPUm_2012_3_33.pdf. - 22.09.15. - Назва з екрану.

4. Завгородня Н. Творець професіональної музики Д. Січинський / Н. Завгородня // Дрогобицький краєзнавчий збірник / редкол.: Л. Тимошенко (голов. ред.) [та ін.]. - Дрогобич, 1995. - Вип. 1. - С. 61-63.

63.3(4УКР-4Льв)

Д 75

5. Молчанова Т. Гідний пам'яті : [про Д. Січинського] / Т. Молчанова / Дзвін. - 1995. - № 10. - С. 90-91.
6. Немцова Л. О. Хорові твори на вірші Івана Франка у фокусі музикознавчої думки [Електронний ресурс] / Л. О. Немцова // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр. / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. - Київ, 2013. - Вип. 23. - С. 222-226. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mz_2013_23_35.pdf. - 16.10.15. - Назва з екрану. - Є відом. про Д. Січинського.
7. Січинський Денис // Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наук. т-во ім. Шевченка у Львові, Фонд духовного відродження ім. митрополита А. Шептицького ; голов. ред. В. Кубійович. - Перевид. в Україні, репринт. відтворення вид. 1955-1984 р. - Львів, 2000. - Т. 8. - С. 2848.

92.0(4УКР)

Е 64

8. Сичинский Денис Владимирович // Музыкальная энциклопедия / гл. ред. Ю. В. Келдыш. - Москва, 1981. - Т. 5. - С. 42-43.

85.31я2

М 89

9. Шипайло Я. Молитва "Отче наш" у хоровій творчості Д. Січинського, Й. Кишакевича та О. Нижанківського / Я. Шипайло // Музикознавчі студії Інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України [та ін.] ; [упоряд. О. І. Коменда]. - Луцьк, 2010. - Вип. 5. - С. 266-273. - Бібліогр. : 6 назв.

85.31

М 89

Денис Володимирович Січинський (1865-1909) [Електронний ресурс] : персон. бібліогр. пам'ятка до 150-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2015. - (Творчі портрети українських композиторів ; вип. 15). - Бібліогр.: 9 назв.

Подано основні віхи життя і діяльності українського композитора Д. Січинського. Рекомендовані бібліографічні джерела містять статті у продовжуваних, періодичних та неперіодичних виданнях, електронні ресурси. Адресовано студентам та викладачам Інституту мистецтв, всім шанувальникам музичного мистецтва.

ББК 85я1